

Abonamentul:

pe 1 an 6 cor.
pe 1/2 an 3—
pe 1/4 an 1-50

ROMANIA:

pe 1 an 10 lei
pe 1/2 an 5—

ȚARA NOASTRĂ

REVISTĂ SĂPTĂMÂNALĂ.

Redacția
și
administrațiaSIBIU
NAGYSZEBEN
strada Morii 8.

Pace...

S'ar părea că în mișcarea noastră politică se simte de pe acum trebuința unei stânge extreme. Nu credeam să vină momentul așa de vreme. Puteam să prevedem numai că mai curând sau mai târziu acesta va fi rezultatul, că se va stabili adecă un mod de înțelegere între noi și Maghiari, căci ori și cum, războiul dintre noi nu avea să dureze o vecinicie. Și se mai putea presimți, că la cea dintâi ocazie de pace, aceia cari își vor pierde echilibrul și cari se vor arăta din cale afară binevoitori și concesivi, tot Românii vor fi. Știam noi că atunci va fi rolul unui mănunchiu de oameni întregi, rămași cu energia și înțelegerea intactă, de a se opune curentului și a face să se evite o pace rușinoasă. Dar, cum spuneam la început, nu credeam ca momentul să fie atât de aproape, încât necesitatea unei reacțiuni și gruparea la un loc a elementelor radicale să se resimtă imperios în mijlocul nostru.

Ce se întâmplă?

Mai bine de un an încoace din Budapesta răsună mereu ademenitoarea voce de Sirenă, care vrea să propage pacea între cele două neamuri. Imprejurările între cari s'a făcut, le-am văzut noi. În anul în care s'a vorbit mai mult de pace, s'au luat măsurile cele mai coercitive împotriva noastră, s'a sufocat mai mult spiritul liberal în presă și în școală și s'au plănuț în parlament legile cele mai

deșuchiate. Și — observați psihologie ciudată! — în anul acesta apostolul păcei Babeș a găsit totuș organ de răspândire a ideilor sale de desarmare, a găsit cetitori cu miile printre sufletele cele mai curate ale societății noastre și a dat peste elemente de influență cari să-l încurajeze.

Tot acum, când președintele camerei rostește undeva, foarte vag, o dorință de înțelegere cu naționalitățile, pe baza unor concesii minimale, prin presa noastră trece un adevărat fior de mulțămire. Vestea se semnalează cu o rară satisfacție ca ceva neașteptat și extraordinar. Un deputat declară grăbit, cătră ziaristi maghiari, că el numai pacea o dorește. Un organ serios mărturisește franc, că dacă votul universal se va da, va fi pace și bunăvoină după cum o propoveduise Iisus. Și în vederea votului universal, — care însă după judecata cea mai simplă a omului politic normal nu poate fi socotit ca o concesie specială pentru noi, naționalitățile, ci o datorie pe care guvernul trebuie s'o îndeplinească cătră toți cetățenii — în vederea acestei promisiuni a cam slăbit din energie orice manifestație politică la noi, ca în preajma unei solemne așteptări.

Totul își are explicarea sa. Ne dăm foarte bine seama, că după atâtea chinuitoare lupte împotriva politicii neomenoase a guvernelor, oboseala asta în rândurile luptătorilor noștri e ceva firesc, precum firească este în această stare și dorința de liniște, de o viață mai puțin

furtunoasă. Înțelegem apoi perfect, că mai ales cei ce trăiesc în contact zilnic cu Maghiarii, obicinuiți cu firea și cu traiul lor, râvnesc la o apropiere netulburată și că perspectiva unei egalități le zimbește. Câțiva țșpani români, câteva situații administrative sunt tot puncte de atracție, în fața cărora inima politicianului român, ori cât de verde și de nesticată ar fi ea, nu rămâne nemișcată. Suntem un neam sărac, oamenii noștri cu carte se înmulțesc, ei caută sprijin și unde l-ar află mai ușor decât la sânul bugetului statului, care promite a se deschide de-acum înainte și pentru dânsii?

Așa se explică semnele de pace.

Impotriva lor o protestare timpurie e însă necesară. Și noi credem că această protestare o să urmeze. Se vor găsi destui ca să judece ca noi și să respingă asemenea gânduri de târguială ieftină. O luptă mare, o luptă de principii, nu se poartă atâta timp și cu atâtea sacrificii pentru a te declara împăcat și liniștit la cea dintâi promisiune vagă. Programele noastre politice nu sunt făcute pentru ca să le reduci la simpla lege electorală.

Deputați turci anti-bulgari. Desbaterile Camerei din Constantinopol în ședința de Sâmbătă au arătat că mulți membri par a fi anti-bulgari.

Ministerul de război a reînnoit ordinele sale corporilor 11 și al 3, de a întări supraveghierea hotarului turco-bulgar, dar de a se feri de provocare.

VIEȚA LITERARĂ.

Câteva cuvinte despre fabulă.¹⁾

Intâia lectură a scriitorilor noștri începători pare a fi fost „Alexandria” și „Arghir și Elena”. Dintre străini, pe cum ne mărturisește Eliade, Mumuleanu și ceilalți contemporani ai lor, a fost cu deosebire îndrăgit liricul neo-grec Atanasie Hristopol, ale cărui poezii erau citite, laudate, învățate de rost de cătră întreaga pătură boerească, în mâinile căreia eră începutul literaturii noastre. Plăcea acest grec mai ales pentru erotismul său, pe care așa de bine l-au simțit boierii Beldiman, Dimachi, Conachi în Moldova și Văcărești și Mumuleanu în Muntenia.

Dar, ceea ce a fost Hristopol în partea lirică, a ajuns Esop în partea așazicănd didactică a poeziei noastre din intâia fază. Pildele sau fabulele lui Esop — „preaînțeleptul”, cum li se zicea în traduceri românești — circulau de timpuriu ca manuscris, sau sub forma tipărită la Sibiu în 1795 și 1811. Aceleași fabule se răspândeau în țările românești și indirect prin localizatori străini, prin Lafontaine, Kriloff și Obradovici, destul de populari la scriitorii noștri. Iar prin acest contact cu fabuliștii străini s'a întemeiat și la noi genul fabulei, — un gen care în acea stare primitivă

a literaturii a putut să placă și să pasioneze chiar, fie pentru că eră ușor, distractiv și înțeles de toți, fie pentru că eră forma cea mai prielnică de-a spune un adevăr social în mod acoperit de sunetul rimelor sau de o alegorie.

În genere, fabula¹⁾ română este un product străin în toate țesăturile ei și dacă o vom desbrăca de diferitele tendințe de actualitate pe atunci, dar astăzi greu de stabilit — căci în afară de câteva aluzii politice la Alexandrescu și Eliade și de aluziile lui Donici la miseriile funcționarismului, cu greu se pot urmări tendințele sociale în mulțimea de versuri alegorice! — nu ne rămâne decât interesul pur literar și nu avem de căutat la fabuliștii noștri decât meritul lor de interpreți, de localizatori și de versificatori. Iar acest merit literar variază foarte mult, și este uneori foarte problematic, dela Țichindeal prozatorul, până la elegantul mănuiitor de vers, care eră Alexandrescu.

Rămâne în orice caz caracteristic, că la începutul literaturii noastre avem o epocă de înflorire a fabulei. Cel care a pornit curentul a fost profesorul aradan Țichindeal. Lui i-au urmat în Moldova, Asachi, Donici și Săulescu, iar dintre cei din București, începând cu George Lazăr, n'a fost nici un scriitor până prin anii 1850, care să nu fi încercat, cu diferite succese, scrierea de fabule. Subiectele erau din acelaș izvor, din meș-

terul Esop și discipolii săi, dar prelucrările se deosebeau după talentul și fantezia autorilor. Unele subiecte erau prelucrate de câte cinci autori, cum este de pildă „Greerele și furnica”, o fabulă cunoscută în cinci redacțiuni românești.

La 1840, când apare „Dacia literară”, fabula eră atât de obicinuită, încât editorii revistei o numesc un gen „à la mode”. Despre popularitatea acestui curent scrie Sion: „Pe atunci junele muze, cari răsăreau de pe băncile școalelor, se grăbeau a se îmbrăca în haina lui Esop. Docenții începători în școale și la examen nu recitau decât fabule. Publicul în genere gustă fabula cu predilecțiune”.

Literatura, la modă pe atunci, este firește mult demodată astăzi. Limba și formele versului au evoluat mult. Dar interesul pentru trecutul nostru literar ne îndeamnă totuș a mai răsfol prin aceste pagini, atât de instructive și de înveselitoare oare-când și a privi mai de aproape la aceste naive plăsmuiri ale vechilor scriitori.

Ar fi bine ca să se dea pe rând o alegere din toți fabuliștii noștri. Aici ne vom restrânge la cei trei dintâi: Țichindeal, Asachi și Donici.

Fabulele lui Țichindeal, după cum se știe acum, nu au nici o originalitate și toată reputația lui de fabulist, atât de exagerată de Eliade-Rădulescu, s'a usurpat mai târziu. Aceste fabule în proză sunt numai tălmăciri textuale din sârbește, după Obradovici, și amplificate numai în partea

¹⁾ Cu prilejul punerii sub presă a unei culegeri de fabule din Țichindeal, Asachi și Donici.

¹⁾ Numită și „apolog” și „pildă versuită”.

Cinstea în politica maghiară.

Drumul spre Viena al bărbaților politici maghiari totdeauna a stat în legătură cu câte o criză latentă sau mai acută, după cum adevărat au cerut interesele Casei domnitoare sau ale Maghiarilor.

Coroana a încheiat cu partidele maghiare coalitate un pact — pact destul de umilitor și rușinos, dar ce nu fac politicienii maghiari când e vorba să li-se deie puterea.

Și fiindcă puterea nu li-o putea da nimenea decât Coroana, tigrii de odinioară s'au prefăcut în mielusei blânzi, au abandonat comanda maghiară, limba maghiară în regimente și s'au legat, că nu se vor atinge de chestiile militare, până ce vor sta la putere.

Mai mult! Au sporit cuota, au urcat plățile ofițerilor și an de an au votat și contingentul de recruți fără știrbire.

Coroana a avut 3 ani de zile pace și liniște — și după pact coaliția ar mai avea să voteze legea electorală, cu sufragiu universal, votare secretă după comune.

Legea aceasta, care avea să fie demult pe masa dietei — s'a tot amânat, până ce în fine contele Andrassy, cel mai mare protector al feudalilor și magnaților ungurești — a prezentat un proiect pe care nici țara nu l-a dorit, nici pactul încheiat cu Coroana nu l-a provăzut.

O parte însemnată din corifeii partidului kossuthist — ș'au arătat nemulțumirile pe față, față cu acest proiect plăsmuit ca o combinație nefericită, și după ce principiile votului plural n'au fost niciodată crezul politic al kossuthistilor, după culise s'a început o acțiune energică chiar din partea Maghiarilor, ca să împedecă de a deveni acest proiect cândva lege.

Această însă nu eră posibil câtă vreme guvernul se sprijinește pe cele 3 partide coalitate și câtă vreme contele Andrassy stă pe scaunul de catifea al ministrului de interne.

Și cei ce au inventat comanda maghiară în armată ca să o abandoneze — au inventat și chestia băncii autonome — punându-o în primul plan de acțiune.

Frământările, alergările la Viena, consultarea bărbaților de stat, opinia financierilor de valoare — toate s'au pus la cale, — nu ca să se facă bancă autonomă, ci ca să scoată din tovarășie pre aderenții băncii comune, — și să ia singuri puterea și singuri răspunderea.

Așa s'a amânat deocamdată discuția asupra proiectului de lege prezentat de Andrassy și ca să facă presiune asupra Vienei, s'a luat dela ordinea zilei și proiectul pentru votarea recruților. Asemenea procedură chiar acum, când la granița de sud a monarhiei stau înșiruite în rând de bătaie oștirile streine a pus pe gânduri pe cei din Viena, și sub presiunea necețității de a se urca contingentul de recruți de bună samă, că au stors iarăș dela Coroană favoruri, cari în curând vor ieși la iveală.

Din toate manevrele aceste putem deduce cu siguritate matematică, că contingentul de recruți se va vota numai în schimbul unor favoruri ce s'au făcut Maghiarilor în contul nostru, al naționalităților.

Chestia băncii autonome, sau a băncii cartelare, de care cei din Austria nu vor să audă, — va veni numai după aceea la rând, — și pe tema aceasta criza partidelor coalitate devine inevitabilă.

Ieșind poporalii — și constituționalii din coaliție, urmează să iese și din guvern miniștrii numiți din aceste două partide și frânele guvernului le vor lua Kossuthiștii, dacă vor abandona banca autonomă, ori cartelara și să vor mulțumi cu vr'o formulă, care să aibă aparența unei amănări justificate până la 1917, când se va putea începe comedia din nou, și până când se vor fi uzat 2 ori 3 guverne constituționale ori neconstituționale.

Reforma electorală deci după toate semnele are să întârzie și în forma cum e prezentat proiectul, pe noi nu ne supără amânarea, din contră, am dori ca

să-i cânte prohodul Kossuthiștii și reformei și și plăsmuitorului ei, care cu o încăpăținare vrednică de o cauză mai bună ține morțiș la votul plural, ține morțiș, să lipsească pe cei neștiutori de carte de votul direct, și ne reduce mai ales pe noi, cari nu din vina noastră avem atâția analfabeți, la o cantitate neglijabilă în sfatul țării ungurești — ai cărei cetățeni suntem și vrem să rămânem, cu toate că atât de des ne trimit unghurii în țara românească, dacă nu ne place aici.

Numai cât noi nici dela o schimbare în guvern nu putem să ne așteptăm la ceva bine. Președintele Camerei, care să fi făcut unele enunțiațiuni favorabile, — pe cale prietenească — strâns cu ușa de cătră șovinisti, a bătut în retragere.

Și când ar fi să ajungă la cârmă, de bună samă că de mult își va fi uitat că în momente lucide, stăpânit de simțul dreptății și al echității s'a gândit și la o mulțumire a naționalităților din patrie, mulțumire care ar putea da o altă direcțiune lucrurilor și ne-ar putea găsi pre toți într'o tabără când ar fi vorba de a apăra interesele economice ale țării față de Austria, care ne exploatează de atâta amar de ani fără nici o milă.

Dintre Maghiari abia se găsesc câțiva corbi albi, cari să judece obiectiv și fără patimă în chestia naționalităților.

Aproape toți bărbații lor de seamă sunt stăpâniți de un șovinism bolnăvicios și dacă se gândesc câte odată și la noi se gândesc mai mult, cum ne-ar putea trage pe sfoară, cum ne-ar putea denaționaliza mai în grabă și în genere cum să ne deie gata, ca să nu mai numărăm nimica în țara ungurească — căci așa se vede, aceasta e cinstea în politica maghiară și până acum cu aceasta cinste au obținut în sus și în jos rezultate uimitoare. Până când? Iată întrebarea ce ar trebui să și-o pună până ce încă nu au pierdut tot creditul politic.

lor moralizatoare numită „Învățături“. Dar ceea ce nu se poate contesta este limba în care sunt traduse, o limbă destul de bogată și de curgătoare pentru acel timp, mai ales în unele povestiri ca „Rânduneaua și privighetoarea“, în care talentul de prozator al lui Tichindeal iese la iveală.

Asachi a fost în fabule mult mai fericit ca în poeziile originale și asta pentru că în fabule avea subiectele date, pe când în celelalte alcături se pierde adeseori în vorbărie goală, căutându-și subiectul. Mai concis și mai puțin aspru ca în poezii, Asachi, imitând indeosebi pe La Fontaine, a reușit să fie mai cetit ca fabulist și din toată opera lui enciclopedică poate fabulele merită să fie salvate de peire.

Mai poet ca ceilalți, Alecu Donici e mai curățel în formă și mai limpede în simbolizarea ideii. Frazele lui au oarecare grație și rotundire poetică. Dialogurile sunt vii. Firea mai veselă. Amărăciunea și veninul altor fabuliști, înăcriți de mizeriile omenești, li sunt străine. Și aceste vor fi motivele pentru cari Donici, bunul localizator al Rusului Kriloff, poate fi cetit fără multă stânjenire.

Improspătarea acestor fabuliști, dacă nu pentru altceva, cel puțin pentru rolul ce l-au jucat în viața culturală din trecut, nu poate fi lipsită de interes.

II. Chendi.

Șbucium...

Mi-a mai rămas un cântec de demult
Îl simt gemând înăbușit în mine,
Îmi plec urechea 'ncetinel și-ascult:
E plin de flori, e plin de zări senine,
În glasul lui e murmur de izvoare
De frunze ce se clatină în vânt
Și fâlfâit de pasări călătoare...

Să-l cânt frumoasa mea, să ți-l mai cânt?
Nu-ți va părea că-î răgușită struna?
Nu-ți va părea că prea e șters albastrul
Ce-i încunună florile și luna?

Nu-ți va părea că s'au uscat și orinii
Că roua s'a 'ncălzit și-acum se svântă?
Că'n cele flori, rânjesc în roze spinii?
Nu-ți va părea un mort acel ce cântă?

Mi-a mai rămas un cântec de demult
Și-aș urea să-l cânt și-aș urea să plâng de dor,
Aș urea să 'ngrop în el întreg regretul
Nespusele cuvinte de amor...

Să-ți spună el de vorba nerostită
Ce-o 'nmormântam în preajma altui gând,
De câte nopți s'au strecurat ca asta,
De zorile ce m'au găsit plângând...

Dar negurile scad... se face ziuă...
Un râset se sfârșește undeva...

E ziuă dar... Ne-om întâlni și astăzi,
Vom râde iar și iar ne vom muștra, —

Dar nu vei ști că'n sufletul de-acuma
A mai rămas, un cântec dedemult
Tu nu-l vei ști cum se frământă 'n mine
Și nu vei ști cât te-am iubit de mult...
Victor Eftimiu.

Omphala

Traducere din Theophile Gautier.

Unchiul-meu, cavalerul de **, locuia într'o căsuță ce da, deoparte în tăcuta uliță a Turnurilor și de alta în dosnicul bulevard al Sfântului Anton. Intre bulevard și trupul casei, niște carpeni bătrâni, mâncați de jigăni și roși de mușchi își întindeau bietele brațe jupuite printr'o ulicioară ascunsă între ziduri vechi și negre. Câteva biete flori tănjeau năbușite, spânzurându-și capetele ca niște tinerele oficioase, adăstând o rază de soare să le usuce frunzele mucigăite. Ierburile înecaseră cărările ce abia se deslușeau, atâta vreme trecuse de când nu le plivise nimeni. Vre-o doi peștișori roși mai mult pluteau decât înnotau într'un avuz plin de măr, de lînțioară și de ierburi de smârc.

Asta o poreclise unchiu-meu grădina lui.

În grădina lui, pe lângă frumusețile pomenite, mai eră o clădire și mai mică, un chiosc bocciu,

O cucerire. In împrejurările noastre de astăzi e vrednic de laudă și glasul de pocăință care răsună în ceasul al unsprezecelea. Cu deosebire când acest glas coboară din înaltul unor anumite cercuri bisericesti cari au greșit destul ca să poată fi socotite de incorigibile. Ne surprinde deci într'un mod plăcut noua atitudine de intransigență a «Telegrafului român» care e cu atât mai prețioasă și mai măgulitoare pentru noi cu cât atinge unele adevăruri exprimate și în coloanele acestei reviste.

Iată ce scrie în numărul 6 dela 17/30 Ian. a. c. organul mitropoliei noastre: „Se știe doar, că preoțimea constituie cel mai bogat contingent de cetitori și abonați ai gazetăriei românești. Abonează și cetește tot până și «Deșteptarea» și «Severinul» și alte fițuice de acest calibru, cari fac batjocura tiparurilor românești“. Felicităm „Telegraful“ pentru aceste note de necesară severitate morală, cari sunt menite a purifica atmosfera vieții noastre publice. Prin astfel de declarații organul mitropoliei din Sibiu își creiază o platformă de înțelegere cu opinia noastră publică. De sigur că din aceste rânduri și celebrul măcelar politic al Caransebeșului Burdea, și d-l Vlaicu șeful văzut și nevăzut al „Deșteptării“ din Brașov pot trage învățătură. Pot învăța că mai curând ori mai târziu, dar tot se cuceresc pentru sentimente mai bune frunțașii noștri. Noi ne mândrim cu această cucerire.

Povestea unei umbrelor... Iată un titlu destul de nimerit pentru o comedie buffă în două acte în care s'ar putea spune peripețiile unei istorii ciudate. De astădată însă comedia are și incontestabile nuanțe tragice, căci o afurisită de umbrelă a avut darul de a înăspri în mod neobiceiuit relațiile de colegialitate între ziarele noastre: „Lupta“ și „Tribuna“. E vorba de umbrela întreitului doctor Șiegescu cu care nici astăzi nu suntem în curat, după o serie de lungi și judicioase articole din coloanele organelor noastre autorizate. Rugăm pe confracții noștri, că dacă în câteva săptămâni încă nu pot lămurii această afacere misterioasă s'o lase încurcată. A putrezit doar de atâta vreme umbrela, dar i-au rămas „principiile politice“ abilului doctor. Mai bucuros despre astea o discuție iubiți confracții!

pe care par'că în derădere îl botezase *Desfătarea*. Pavilionul ăsta se păraginise de toată isprava, zidurile i-se arătau pântecoase, întregi bucăți de tencuială căzuseră și zăceau pe pământ între urzici și cucută, o mucigăială putredă înverzeă temeliile, gergevele ferestrelor și tocurile ușilor se umflaseră de ploi și pe alocurea nu se mai puteau închide, iar pe alocurea cu anevoință.

Un soiu de oală mare cu mangal, care împrăștiă o abureală încălzitoare, făcea gâteala intrării de mijloc, căci, din vremea lui Ludovic al XV-lea, când clădise *Desfătarea*, erau din prevedere două uși. Gogoșele, păpădii, rotocoale, încărcau ciubucăria, toată ciugulită de apele din ploi, ce pătrunseseră înlăuntru.

Biata paragină de eri de alaltăeri, cum eră clădită din paiantă în loc să fie din piatră, se prăpădise că par'car fi fost de o mie de ani și sfoegită, crepată și sbârcită cum eră, mâncată de mușchi și de silitră, sămăna cu un matofit timpuriu, sleit de desfrăuri; nu eră vrednică de nici un respect, cum nimic nu e mai urât și mai ticălos pe lume decât o rochie veche de tulpan sau un zid vechiu în paiantă, două lucruri ce n'ar trebui să le cruțe vremea și tot le cruță.

Chioșcul ăsta mi-l dăduse unchiu-meu pe seama mea.

Pe dinlăuntru nu eră mai puțin tombatera ca pe dinafară, deși puțin mai bine păstrat. Așternutul eră de mătase galbenă cu niște flori mari,

Viitorul.

Cunoaștem trecutul. Veninul și amărăciunea, umilinta și desnădejdea trecutului, au cutriat adânc întinsurile sufletelor noastre. Injosirea strigătoare, batjocura rușinoasă, nesocotirea și călcarea celor mai sfinte drepturi de viață, au sbuciumat îndelung inimile noastre curate. Și martori îndurerăți am fost și martori îndurerăți suntem, la desrădăcinarea cea mai cumplită, la despoierea cea mai jalnică și la furtul cel mai îndrăzneț și mai neiertător din lume: la furtul credinței noastre, la cel al limbei și al datinilor noastre, la cel al conștiinței și al dreptului sfânt pe care ți-l dă viața!

Martori am fost la toate astea. Martori și părtași la cea mai îngrozitoare crimă, martori și părtași la omorul cel mai chinător: martori și părtași la omorul sufletului nostru!

Și nici unul din noi n'a strigat — opriți-vă! Și nici unul din aceste patru milioane de suflete mlădioase, nu s'a ridicat deasupra noroiului, deasupra prozei murdare, detunând ca un nou arhanghel! Și nici una din aceste conștiințe știutoare de menirea lor, nu s'a cutremurat într'atâta încât să s'gudue văzduhul.

Am tănuit totul. Și ca niște deprinși făcători de rele, aruncăm giulgiu alb asupra infricșetorului trecut, aprindem luminile de ceară ale păcatelor noastre și cu toții, plecați ca și niște vasali ai vremurilor vechi, petrecem la groapă rămășițele cele mai sfinte ale neamului nostru.

Un „De profundis“ ne mai trebuie... și istoria s'a sfârșit...

Și partea noastră de răspundere în fața viitorului care bate la ușe, partea noastră de răspundere în conștiința urmașilor noștri, această parte care va pecetlui vremea aceasta viermănoasă cu rușine, — trebuie să ne îngăndureze.

Ducem la moarte altarele cele mai curate, năzuințele neprihănite ale Ardealului, floarea Maramurășului și cântecul Banatului — le ducem la moarte. Și noi, noi care ducem prapuri, noi care cântăm „pomenirea vecinică“, noi care purtăm mortul pe umăr... sângerăm!

E un semn al vremii și numai sângele acesta. El poate avea, ca și paserea povestei, privilegiul de a se naște mai minunat, din însăș cenușa lui. Și numai sângelui i-se mai pot atribui minunile astăzi! Lui, dacă mai e curat, lui, dacă mai curge în torente uriașe de viață, lui, dacă mai aduce ramura verde a izbăvirei în corabia naufragiată, i-se mai poate încredința viitorul neamurilor.

Și acest „viitor“ care cere cheile misterioase ale lumii, acest viitor, care cu anii ce trec, mereu se reînnoiește, acest viitor dela care așteptăm deslegarea, dela care cerem izbăvirea, cătră care ne îndreptăm privirea și inimile noastre, — fi-va el mai darnic decât trecutul mort?

Aduce-va el, neamului Românesc de aici, dat valurilor și vârtejurilor atâtor patimi păgâne, — o soartă mai bună?

Schimba-va acest viitor așteptat, capitatezma acestei țări afumată în răutatea păcatelor și în domnia nelegiuitorilor?

Scobori-va acest viitor, chemat cu răbdare de îngeri, pacea și partea ei de viață și de soare căsuței pitulate în ascunzătorile sărace ale plaiurilor noastre?

Sufletului chinuit și pieptului ars de munca și de durerea necurmată a veacurilor, — aduce-le-va acest binecuvântat viitor, alinare?..

O egală cumpănire a dreptului de viață, o dreaptă și frățească măsurare pentru toate neamurile din această patrie, — aduce-ne-va nouă viitorul?

O înțelegere mai largă a vieții și un izvor de nouă premenire, porni-vom și noi cândva de-aicea?!

Cine știe!

D. M.

albe. Un ornice de scoicărie stă așezat pe un picior cu încrustații de sidex și de fildex. O cunună de trandafiri șerpuiă cu cochetărie jurdimprejurul unei oglinzi de Venetia; deasupra canaturilor ușilor se vedeau zugrăvelile celor patru anotimpuri, în vopseli aprinse.

O cucoană frumoasă, spoită cu suliman, purtând un corset albastru ca cerul și niște panglici havaii, un arc în mâna dreaptă, o prepeliță în stânga, o stemă în frunte, cu un epure la picioare se lăfăia și suridea cu drăgălășenie dintr'un coeaminte pervaz lungăret. Eră o veche slăbiciune a unchiu-meu pe care dase de i-o zugrăvise în Diană. Dupăcum se vede mobilamentul nu prea eră modern. Te puteai crede totuși în vremurile Regenței și tapetul mitologic ce îmbrăcă pereții desăvârșia minunat această închipuire.

Un covor pe perete înfățișă pe Hercule torcând la picioarele zeiței Ophala. Desemnul eră chinuit după felul lui Vanloo și în cel mai Pompador stil. Hercule purtă o furcă la brău bumbăcită cu un caier roșcat, ținea degetul cel mic în sus cu o grație deosebită, ca un marchis ce ia un praf de tabac și sucea, între degetul cel mare și arătătorul, dintr'un fir alb de fuior; gātu-i vânjos eră gătit cu funți, pantglici și bibiluri, cu șiraguri de mărgean și o sumă de alte zorzoane femești; îmbrăcăminte i-se încheia cu o rochie ca gușa porumbului, cu două falduri mari ce-l arătau foarte fercheș pe viteazul ucigător de dihanii.

Omphala avea umerii cei albi ascunși pe jumătate într'o piele de leu de Nemea; mâna ei ușoară se sprijinise pe trupul ciolănos al ibovnicului; părul ei frumos, bălău, stropit dintr'o făniță albă, cădea leneș, mătăsos și undulos de-a lungul gâtului ei de porumbiță; piciorușele ei, de adevărat Spaniolă sau Chinezoaică, și ce-ar fi încăput ca într'o ciubotă în papucii de sticlă ai Cenușeresei, erau încălțate în niște pantofi cu tocurile înalte, liliachii, cusuți cu mărghăitare. Zău că eră fermecătoare! Capu-i stă dat înapoi, cu un fel de semeție drăgălășe; gura i-se cută făcându-i o mutră ștregărească; nara îi stă ușor umflată, obrazii îi avea cam aprinși; ceva seducător aruncat cu îndemănare făcea să-i pară și mai mare strălucirea; îi mai lipsea o mustăcioară ca să fie un mușchetar desăvârșit.

Mai erau și alte vietăți pe covor: nelipsita slujitoare, amorașul cu tolba de săgeți; dar astea nu mi-au făcut vre-o întipărire lămurită ca să-i pot descrie.

Eram foarte tânăr pe atunci, ceea ce nu însemnează că sunt prea bătrân astăzi; abia ieșisem din școală și locuiam la unchiu-meu rână să-mi aleg o meserie. Dacă ar fi bănuț creștinul că o să mă fac un povestitor năzdrăvan, nu încape îndoială că m'ar fi dat pe ușă afară și m'ar fi desmoștenit; dansul purtă cel mai ciocoiesc dispreț literaturii în genere și autorilor în deosebi. Ca gentilon ce eră ar fi spânzurat sau

De câțeva vreme, în presa Maghiară mai mult și poate tot atât și în presa noastră, se vorbește de pace. Pace între noi și Unguri!

Să ne înțelegem domnilor, să ne înțelegem! Neamul Românesc din această țară, nu s'a certat nici-odată cu nimeni. Și mai puțin acest neam asuprit a căutat v'odată să usurpe sau să-și însușească drepturile și aspirațiunile cuiva. În suflul milioanelor de Români de sub coroana sfântului Stefan, n'a prins rădăcini nici o ură și nici o răsbunare nu ne-a aprins încă inimile!

Cuvântul de pace nu-și poate găsi deci locul în revendicările noastre naționale.

Noi trebuie să vorbim cu deținătorii puterii de astăzi ca egal la egal. Și dacă până acum nu ni s'a respectat acest drept, — aceasta constituie un abuz și abuzurile nu pot fi nicicând ameliorate prin creștinăscă învătătură — pace!...

Noi nu cerem nici o fărâmitură mai mult decât ni se cuvine! Și poporului Românesc de-aici, o pretindem, să nu i-se poată știrbi nici o fărâmitură din drepturile sale sfinte!

Și până ni-se va face dreptate, până ni-se va egală — ca și altor popoare — soarta în această țară, — noi vom tot cere și ne vom tot plânge — fie că glasul nostru nu-l va auzi decât cerul — noi vom tot bate la poarta sfântă a dreptății, până ni-se va deschide; fiindcă pretențiunile noastre nu sunt decât răsplata sângelui și strălucirii ce-am dat și ce-i vom mai da, patriei mume.

REVISTA POLITICĂ.

Din Cămeră. După o discuție de abia două săptămâni, proiectul de lege despre reforma dărilor a fost primit, în discuția generală, în ședința de Sămbătă.

E dovadă a situației critice în care se găsește guvernul și faptul că, deși proiectul e considerat de toate partidele opoziționale și o mare parte a presei maghiare drept un proiect nedrept, numai un neînsemnat număr de deputați opoziționali au luat parte la discuție. Nu putem greși când afirmăm că ținuta asta rezervată a opoziției nu a izvorit din îndemnuri proprii, ci e un rezultat al stăruințelor guvernului. Opoziția, convingându-se că zilele guvernului sunt și așa numărâte, a cedat rugămintii guvernului de a nu întinde discuția și de a nu agrava, astfel, și mai mult situația.

În ședința de Miercuri s'a continuat discuția pe articole. Pe la mijlocul săptămânii viitoare

proiectul, probabil, va fi votat și în discuția pe articole.

Criza guvernului coaliționist. Audiența — solicitată — a președintelui Camerei, Justh Gyula, n'a satisfăcut așteptările doritorilor de senzații. Înainte de a se duce la Viena, Justh declarase că nu poate să spună nimic până nu vorbește cu Maj. Sa; întorcându-se din Viena a declarat că n'are autorizația Maj. Sale să facă mărturisiri despre cele întâmplate la această audiență.

Un lucru e, cu toate acestea, cert: președintele Camerei a fost la Majestatea Sa ca să-i prezinte un fel de program de guvern în cadrele cărui partidul independist ar fi gata să primească alcătuirea unui nou cabinet. Programul lui Justh — se zice că ar cuprinde și un punct nou: „împiedcarea cu naționalitățile“! — în fond e identic cu programul guvernelor liberale de mai înainte. Programul acesta recunoaște fără rezerve tranșacțiunea dela 1867, renunță la postulatele partidului în ce privește chestiile militare, mulțumindu-se cu câteva „concesii admisibile“, cere votul universal egal și secret și, în schimbul puterii, se oferă să implinească toate cererile Vienei și să renunțe chiar și la înființarea băncii naționale autonome.

Nereușind fuziunea partidelor coalitate în partidul independist, partidul acesta vrea să ajungă singurul partid guvernamental și fără fuziune — cu orice preț!

E caracteristic felul cum comentează tactica aceasta a partidului independist ziarul „Budap. Hirnap“, care — odinioară ziarul acreditat alui Apponyi — se face acum șampionul lui Andrássy.

„Partidul independist nu e mulțumit cu poziția sa în sânul coaliției, fiindcă el are să supoarte sarcina cea mai grea, prestigiul său e mai primejdut, el pierde întotdeauna mai mult decât celelalte partide și câștigă mai puțin decât acele... Partidul independist își zice că dacă trebuie să facă politică 67-istă, de ce n'ar face-o singur, fără concursul celorlalte partide?... A mai fost iar de precedentă: tot așa a procedat și Tisza Kálmán. Tisza a fuzionat cu 67-istii acceptând programul lor. Independenții de astăzi primesc programul 67-ist, dar îi exclud pe politicienii 67-isti. Ceeace va să zică: independenții vor să facă politică 67-istă fără convingere și excludând pe cei cari din convingere admit programul 67-ist. Politica

aceasta nu se mai poate numi nici morală nici sinceră!“.

Ținta imediată a partidului independist e scoaterea din guvern a ministrului de interne Andrássy, reprezentantul politicii 67-iste. Apoi va urma afișarea aceleiaș politici sub firma independistă.

Audiența lui Justh, cu toate acestea, a lămurit întru câtva opinia publică. Taina mare în care se învăluie această audiență e o dovadă că Justh n'a reușit să convingă cercurile competente despre justetea cererii băncii naționale autonome. Dacă ar fi fost altminteri, organele guvernului n'ar fi întârziat un moment măcar să trîmbe în lumea întreagă gloria învingerii noi.

Cercurile hotărâtoare din Viena nu admit, însă, nici chiar banca de cartel, formula nouă iscodită de guvern. Ele cer prelungirea privilegiului băncii comune fără orice condiții.

Și punctul de vedere al Vienei va triumfa. Guvernul coaliționist va trebui să facă loc unui guvern — tot de tranziție. Criza ungară nu se va termina decât în ani de zile, după democratizarea sistemului de guvernare.

Chestia băncii naționale. Comisia delegată de camera deputaților să studieze chestia băncii naționale autonome a ținut săptămâna trecută o ședință, la care a fost reprezentat și guvernul prin ministrul-președinte Wekerle.

Wekerle a rugat comisia să nu-i pună piedeci guvernului aducând acum o hotărâre meritorică, mai ales că guvernul ungar a început tratativele cu guvernul austriac, cerând înființarea unei bănci de cartel. Comisia și-a amânat hotărârea până către mijlocul lunii Februarie când își va preciza definitiv punctul de vedere.

De altminteri se știe cu siguranță că nici idea băncii de cartel nu va primi aprobarea Vienei. Maj. Sa a declarat, în repetite rânduri, că această chestie trebuie rezolvită în deplină înțelegere cu guvernul austriac, iar acesta trebuie să țină seamă de dispozițiile partidelor. Or, aceste partide sunt toate împotriva oricărei schimbări și cer cu stăruință menținerea băncii comune. Guvernul austriac, ieșit dintr'o criză recentă, nu poate să provoace o nouă criză cedând într'o chestie asupra căreia nici chiar politicienii maghiari nu sunt de acord.

Sfârșitul va fi: comisia va face o declarație principiară că cere înființarea băncii autonome;

ar fi pus să-i bată la falangă pe toți micșoriiăștia mășgălitari de hârtie, ce vorbesc fără șfială despre oamenii de soiu. Dumnezeu odihnească-l pe unchiu! dar el nu puneă preț decât pe scrisoarea către Zetulbeu.

Cum spuneam ieșisem din liceu. Eram plin de vise și de inchipuiri; eram tot așa de nevinoțat, ba poate chiar și mai decât o fecioară din Sulency. Bucuros că scăpasem de pedepsele dascălilor, mi-se părea că tot ce sboară se mănâncă. Credeam în toate celea; credeam în păstorița d-lui de Florian, în mieii pieptănați și dați cu pudră; nu mă indoiam o clipă despre turma doamnei Deshouilleres. Gândeam că cu adevărat viețuiesc nouă muze, dupăcum stă scris în *Apendix de Düs et Heroibus* a lui moș Jouveney. Amintirile mele de Berquin și de Gessner imi alcătuiau o lume a mea, în care toate erau trandafirii, albastre ca cerul și verzi ca pajșteea. O sfântă nevinovăție! *Sancta simplicitas* cum a zis Mefistofeles.

Când rămăsei singur în odaia asta frumoasă, odaia mea, a mea singur, simții cea dintâi bucurie adevărată. M'apucau să fac socoteala amănunțită a lucrurilor toate, să număr; cercetai prin toate colțurile, boscorodii pe de-arândul. Eram într'al patrulea cer, fericit cât doi regi. După cină, (căci se cină pe atunci la unchiu-meu) plăcut obicei care s'a pierdut cu multe altele tot așa de plăcute și de cari imi pare rău

din toată inima, nerăbdător să mă bucur de noua mea locuință, imi luai sfeșnicul și mă dusei.

Desbrăcându-mă mi-se părû, că ochii Omphalei clipiseră; mă uitai mai cu luare aminte, cu un ușor sentiment de frică, căci odaia eră mare și slaba dără luminoasă ce flutura în jurul lumânării nu slujia decât ca să facă negurile ceva mai deslușite. Mi-se părû că-și întorsese capul. Spaima începû să-mi furnice prin oase; suflai în lumânare. Mă întorsei cu fața la perete, mă învâluii cu plapuma peste cap, imi trăsei chitia până sub bărbie, și putui să adorm.

Câteva zile nici nu mai cutezai să privesc spre blăstămatul de covor.

Ca să poată fi crezută denecrezuta mea poveste, nu cred de prisos să spun frumoaselor mele cititoare că pe atunci eram un băiat tare frumos. Aveam cei mai frumoși ochi din lume: spun și eu, fiindcă așa mi-s'a spus și mie; o pielețea ceva mai fragedă decât cea de acum, o pielețea de garofiță; niște păr negru și buclat, cum îl am și astăzi și șapte spre zece ani, pe cari nu-i mai am. Nu-mi mai lipseă decât o nașă ca să fiu un cheruvim; din nenorocire nașămea eră de cinzeci și șapte de ani, și n'aveă decât trei dinți în gură, cam mult deoparte și cam puțin de alta.

Intr'o seară imi luai inima în dinți și aruncau o ochiadă spre frumoasa țitoare a lui Hercule; ea mă priveă galeș și măhnită. De data asta imi

trăsei chitia până la umeri și-mi vârăi capul sub saltea. În noaptea aceea avusei un vis ciudat, dacă o fi fost chiar vis.

Auzii inelele dela polog lunecând pe druguri, scărțâind par'că le-ar fi tras cineva să le rupă. Mă deșteptai cel puțin în vis credeam că sunt deștept de-abinele. Nu văzui pe nimeni.

Luna bătea în geamuri și pătă odaia cu o albeață albăstrie și spalăcitate. Umbre mari, matahale, se desemnau pe podeli și pe pereți. Ornicul sună un sfert; sbârâiala ținû mult și abia se stinse; parc'ar fi fost un suspin. Zvâcniturile limbei, ce se alegeau foarte deslușit, păreau că bat dintr'o inimă turburată.

Nu știam ce să mai cred.

Un vânt mănios răsbătû în gergevele și deschise geamurile ferestrelor. Lemnăria plesneă, covorul se mișcă. Cutezai să privesc de partea Omphalei, bănuind, nu știu de ce, că ea eră intrucâtva pricina zarvuriiăștia. Nu mă înșelasem.

Covorul începû să falfăie și mai cu putere. Omphala se desprinse din perete și sărlî ușurică ca fulgul pe scânduri, veni la patul meu, întorcându-se cu multă băgare de seamă din partea paretelui. Ce să mai spun cum am înlemnit. Cel mai bătrân și viteaz ostaș n'ar fi stat tocmai liniștit într'o împrejurare ca asta, și eu nu eram nici bătrân, nici ostaș.

Un glas mic, dulce, curgând ca un șirag de mărgăritare imi susură încet la urechi cu

guvernul va trebui să-și dea demisia și va face loc unui nou guvern, poate kossuthist, care va prelungi privilegiul băncii comune.

Declarația principiară e necesară ca noul guvern să aibă de ce să se lapede.

Așa e la noi în Ungaria.

Wekerle în Viena. Ministrul-președinte Wekerle a plecat din nou la Viena, nu mai știm a câta oară, în săptămânile din urmă. De data aceasta, însă, va stă mai multe zile în Viena. Va fi primit în audiență de Maj. Sa și va avea să înceapă tratativele cu guvernul austriac în ce privește chestia băncii autonome.

În cercurile bine informate se afirmă că Wekerle, cu privilegiul audienței sale, va face Majestății Sale și propoziții în ce privește noul guvern. Și cum președintele Camerei, Justh Gyula, a solicitat audiența sa pe calea ministrului-președinte și după ce s'a sfătuit cu el, — propozițiile lui Wekerle nu pot fi taine.

Protegiatul francmasonilor a ajuns în planul întâi... Ei au făcut din nelsemnatul proprietar de pământ președinte al Camerei, ei vor să-l facă acum ministru-președinte...

CRONICA LITERARĂ ȘI ARTISTICĂ.

Înaintarea lui Alexandri într'un rang boieresc. În manuscrisele inedite ale Academiei române se află următoarea *diplomă* de înaintare a poetului Alexandri: „Noi, Alexandru Ghica Voevod, cu mila lui D-zeu Domn Țerii Moldovei etc., cu noscut și știut facem la toți cărora se cuvine a ști, că luând în considerație serviciile ce d-l spătar V. Alexandri au plinit, nu mai puțin și ale sale merite personale, și credința cătră noi și Patrie, — după prerogativa ce avem, li hărăzim rangul de *Postelnic*, în care însușime orânduim d-lui secretar de stat a-l înregistra în cartea rangurilor, spre a fi obștește cunoscut. Datu-s'a în Iași, 1853, luna lui Octomvrie 16 a Domniei Noastre. Al. Ghica, m. p. și secretar de stat I. Ghica”.

Un talent stins prea de grabă. În Maria *Mavrodin*, ale cărei versuri postume au apărut acum la Vălenii de munte, într'un volumaș de 96 pagini, literatura noastră a pierdut desigur un talent poetic și editorul acestui volum n'a făcut numai un act de pietate pentru un suflet stins

în prima tinerețe, dar s'a câștigat și-un merit pentru literatură, salvând de peire manuscrisele rămase pe urma acestei copile. Accentele duiosase de fecioară curată, doritoare de viață și de dragoste și învinsă totuș de fiorii morții, dau versurilor acestora o notă de originalitate, cu toată stângăcia și banalitatea formei.

O decorare a lui Costache Negruzzi. În „Gazeta de Moldavia” din 1858, Nr. 24, se poate citi următoarea informație cu totul necunoscută biografilor lui C. Negruzzi:

„Ex. Sa, Prințul Caimacam Vogoridi a înmănat d-lui Vornic Constantin Negruzzi ordinul imperial de Medgidie a 4-a clasă, care M. Sa Sultanul a binevoit a-i hărăzi pentru serviciile făcute în anul trecut la anexarea părții Basarabiei cătră Moldova”.

Ar fi interesant a se urmări de-aproape care a fost rolul lui Negruzzi în chestiunea redobândirii Basarabiei.

Baladele populare, adunate de părintele Gh. *Tulbure* și tipărite într'o broșură, sunt variante dintre cele mai complete la subiecte cunoscute. Ar fi fost de dorit însă, ca să se noteze despre fiecare cântec și locul de unde a fost cules.

Întâia culegere de poezii populare. Pe cea mai proaspătă culegere o știm: e a d-lui *Tulbure*. Dar cine-o mai știe pe cea dintâi? Răspunsul e cam greu. Că poezii noștri dela început au cules câte-o poezie populară și-au imitat uneori forme populare, e cunoscut. Dar cine s'a coborât mai întâi în popor ca să adune acest tezaur poetic al nostru, este până acum o chestiune discutată. În privința aceasta Gh. Asachi ne dă oarecare îndrumare. În foiletonul din Nr. 56 al „Gazetei de Moldavia” pe anul 1858, el se ocupă de activitatea folclorică a d-lui Atanasie Marienescu (cărui-a-i zice A. *Mariani!*) și, vorbind de trecutul literaturii populare, zice:

„Unica literatură veche a Românilor se mărginește astăzi în cânturile populare răspândite între Românii viețuitori în trei Imperii. Dintâi mărginite între locuitorii săteni, aceste cânturi au atras luarea aminte a literaților decând s'au deșteptat între noi sentimentul naționalității. În timpul emigrației dela 1821—1827 s'au fost adunat un mare număr de acele versuri, care încă se adaugiseră priu un dar ce ne făcuse renumitul

literat Vuc, care călătorind spre adunarea cântecelor serbe, ce le-a publicat, a cules și un mare număr de cele române. Însă din nenorocire aceste din urmă, cu alte interesante documente, s'au mistuit în Iași de incendiul anului 1827”.

După mărturisirea aceasta a lui Asachi ar rezultă deci că întâia culegere de poezii din popor s'a făcut în Moldova, între anii 1821 și 1827; că la îmbogățirea acelei culegeri a contribuit însuș marele folclorist sârb Vuk Karagici, care ar fi călătorit prin țerile române în acest scop; că, în sfârșit, acea bogăție de versuri populare s'a prăpădit prin incendiu. Dacă Asachi trebuie crezut sau nu, e o altă întrebare. Mărturisirea este în orice caz interesantă și ar fi și mai prețios dacă d-l Atanasie Marienescu ne-ar putea da, acum după 50 de ani dela foiletonul lui Asachi, vre-o deslușire în această privință.

Pianista Osono. La Charlottenburg, în Germania, lumea se ocupă foarte mult de un talent extraordinar de precoce: o fetiță de trei ani, Osono, promite a fi foarte curând excelentă artistă a clavierului.

Acum 9 luni încă a dat semne de un auz muzical fără păreche. E copila unui medic spaniol și sora de pe mână cu micul Penilo Arriola care la vârsta de 9 ani a fost recunoscut ca un pianist excelent.

„Din lumea animalelor”. În revista sa „Săptămâna”, d-l Gh. Panu face din când în când și literatură. Anul trecut ziarele din capitală cari urmăresc totdeauna activitatea publicistică a acestui condei vioi, au publicat informația că d-l Panu va scrie în curând un roman, ai cărui eroi vor fi animale, dar că aceste animale vor fi numai simboluri pentru anumite figuri cunoscute în societatea de azi. D-l Panu, de câteva săptămâni încoace a deschis în adevăr o rubrică în revista sa sub titlul „Din lumea animalelor”, dar sub acest titlu nu se dă nici un roman și nici vre-o aluzie la oameni, sau la anumite stări sociale. În schimb se dau povestiri din cele mai distractive despre adevărata viață a animalelor de casă, observațiuni de cele mai fine asupra manifestării instinctelor la aceste animale, episoade amoroase de-ale Cocoșului roșu, de-ale curcanului, de-ale cănelui Lupeiu etc., cari se citesc în adevăr ca niște nuvele. Forma ușoară în care sunt scrise și umorul în care se îmbracă aceste povestiri, contribuie mult la succesul lor.

rostogolirea gingașe a lui r, cu care atâta se fandosiau sub Regentă marchizii și oamenii la modă.

— „Ce ți-e frică copilule? Drept e că nu ești decât un băețas, dar nu șade frumos să te temi de o doamnă, mai ales de o doamnă tânără și care-ți vrea binele; șade rău și par'că n'ai fi francez; trebuie să te îndrepti de aci înainte. Haide copil sălbatic ce ești, lasă mutra asta și nu-ți mai ascunde capul sub plapomă. Mai ai multe de învățat și bagă de seamă că ești un îndărătnic, pajule frumos; în vremea mea chiar Cheruvimii erau mai desghetați decât tine.

— Dar, zău, mi-se...

— Ți-se pare curios că mă vezi aci și nu acolo, îmi spuse mușcându-și ușor buza roșie cu dinții ei albi și întinzându-și arătătorul lung și ascuțit spre părete. Lucrul nu prea e firesc, nu zic ba; dar și de ți-ași lămurii tot n'ai pricepe: ajungă-ți să știi, că nu treci nici o primejdie.

— Mă tem să nu fii di... di

— Diavolul vrei să zici, nu-i așa? Trebuie să recunoști însă, că dracii nu sunt albi și că de ar fi în iad numai draci ca mine, cei de-acolo ar petrece mai plăcut decât în raiu.

Ca să-mi probeze că nu se laudă, Omphala scutură de pe umeri pielea-i de leu și-mi arătă niște umeri și un sân minunat, de-o albeață ce orbiă.

— Ei, ce mai zici? mă întrebă mulțumită de ce-mi arătase.

— Ce să zic? zic că de-ai fi chiar dracul împelițat acum nu mai mie frică de fel doamnă Omphala.

— Uite cum îmi zici! Fă bine mă rog, și nu-mi mai spune nici doamnă, nici Omphala. Pentru tine n'am poftă să fiu doamnă, iar Omphala nu sunt cât nu sunt necuratul.

— Cine ești atunci?

— Sunt marchiza de T... Puțin după măritișul meu, marchizul dete de se țesu covorul ăsta pentru odaia mea poruncind să mi-se facă chipul în vestmântul Dianii; pe el a zis de l-a făcut închipuind pe Hercule. I-a fost foarte ciudată ideea, căci, Dumnezeu singur știe, nimeni pe lume nu s'asemănă mai puțin lui Hercule, decât bietul marchiz al meu. Odaia asta a stat nelocuită foarte lungă vreme. Mie care, se înțelege, îmi place să trăiesc în tovărășie, îmi venea să mor de plictiseală și strașnic mă durea capul. A fi cu bărbatu-meu se chiamă că sunt singură. Ai venit tu și m'am bucurat; odaia asta pustie s'a însuflețit, aveam să port și eu de grije cuiva. Te vedeam ducându-te și venind, te auziam dormind, te urmăream când ceteai. Aveai lipici, mutra ta îmi plăcea, erai nostim: m'am îndrăgostit de tine. Am cercat să-ți dau a înțelege; oftam și tu credeai că suflă vântul; îți făceam

semne, îți asvârleam ochiade dulci, dar nu izbuteam decât să-ți pricinuesc frici groaznice.

Mi-am pierdut nădejdea și m'am hotărât să fac pasul necuvincios ce vezi și să-ți spun în față ceea ce nu puteai pricepe din înțelesuri. Acum când știi că te iubesc nădăjdui că...”

Atâta putusem vorbi când un sgomot de cheie se auzi în broasca ușii.

Omphala tresări și roși până în albul vederilor.

„Adio! îmi spuse, pe mâne” și mergând de-anderetelea, pe semne ca să nu-și arete dosul, să duse și se anină în părete.

Servitorul Baptiste veni să-mi ia hainele la curățit.

„Faci rău, domnule, îmi spunea dânsul, de dormi cu perdelele dela polog date în lături. S'ar putea să capeți un guturai; odaia asta e așa de friguroasă”!

Perdelele erau într'adevăr, deschise; fiindcă crezusem că întâmplarea n'a fost decât un vis de noapte, mă mirai foarte, căci știam bine că de cu seară le închiseseam.

Pe dată ce ieși servitorul alergai să cercetez covorul. Il pipăii peste tot și pe față și pe dos: eră un covor ca toate covoarele, aspru la pipăit cum sunt cusăturile de lână. Omphala nu s'asemănă cu fermecătoarea arătare de peste noapte, cât nu s'asemănă un mort cu un om viu. Ridicai pulpana: zidul eră neted și neatins, nu nici urmă de vre-o

VIEȚA ÎN BUCUREȘTI.

Privești iernatică. — Artă și muzică.

Cu bielsugul de zăpadă din iarna asta, Capitala și-a luat iarăși unele din aspectele de demult.

Blăniile scumpe și șubele grele le întâlnești tot mai des în tot locul purtate cu toată gravitatea cuvenită unor asemeni vestminte. Căciulile țurcane și tartanele călduroase schimbă înfățișarea multora. Iar în câte o dimineață, când geruește cu lege, pe geruri de 18 grade, mustețele țurturate și sprâncenele albe de vreme te duc cu gândul în cine știe ce ținuturi depărtate — prin țara zăpezilor și a gheturilor eterne, pe unde singura muzică cu puțință e urlatul urșilor albi tolăniți pe ghetari plutitori și țipetele de copii ale focelor.

Dar orașul își păstrează caracteristica tradiționalului „ger al Bobotezei“.

Dacă a întârziat ceva unchiușul cu obrazii roșii și cu nările imprăștiatoare de geruală — se răsună acum cu vârf și indesat. Sufă afurisitul de moș, de se înroșesc toate nasurile și înghiață parcă și vorba trecătorilor.

Dintr'un guler ridicat peste urechi, abia auzi un „Salu...“ și tu, pe jumătate înghețat isprăvești: „...tare!“ și treci înainte.

Asta nu împedecă tinerimea veselă și iubitoare de petreceri ale „sezonului“ să se ducă buluc la ghiată. Patinajul la Cismigiu e o atracție selectă unde se întâlnesc mulți din cei cu „jour-fixe“.

Tălii svelte și șolduri strânse elegant, se avântă neconținut cu mișcările acelea alunecătoare, ce te fac mereu să cugeți la puțință căderilor.

Și ce de mai cad! Și câți alții și altele se răped înainte pe întinderea albă ca laptele!

Fanfara abia răsbate prin mulțimea aceea cu tactul unui vals încropit din greu de muzicantii pe jumătate înghețați. Iar mutrele roșii, pline de veselie ale patinatorilor te fac să te bucuri de sportul acesta care mai scoate pe unii și pe unele din toropeala orientală în care prea sunt deprinși să huzurească de bine.

Iar pentru acei-ce nu se dedau la sporturi de acestea, arta își întinde toate farmecile ei și au puțință să se încălzească la focul ei sacru.

În ateneu se înșiruesc expozițiile cu aceeași regularitate cu care pleacă și sosesc trenurile într'o stație.

tăblie ascunsă sau de ușă furișată. Băgai de seamă numai că unele fire de lână erau rupte în locul unde picioarele Omphalei atingeau pământul. Lucrul asta mă puse pe gânduri.

Toată ziua aceea am stat mut ca un mormânt așteptând să vină seara și cuprins de teamă amestecată cu nerăbdare.

Mă dusei să mă culc mai de vreme, hotărît să văd cum au să sfârșească toate astea. Intrai în așternut; măchiza nu mă lăsă să aștept, se dete jos din primez și sări drept lângă patu-mi de se așază la căpătâiul meu și iară începurăm vorbă.

Ca și în ajun ti pusei sumă de întrebări, ti cerui lămuriri. Ia alungă pe unele, răspundeă cu ocoluri la altele dar cu atâta duh că după un ceas nu mai aveam nici o îndoială despre legăturile mele cu dansa.

Vorbind îmi trecea degetele prin păr, mă desmierdă cu palmuțele pe obraji și-mi puneă sărutări pe frunte.

Îi turuiă gura și flecăria spunându-mi glume drăguțe, îmi vorbiă prietinește, ca o doamnă mare însă, cum de atunci n'am mai auzit pe nimeni vorbind. Se aplecă din jețul de lângă pat în care se așezase la început petrecându-și un braț în jurul gâtului meu și simțiam cum ti bate de tare inima, lângă inima mea. Nu mai încăpeă îndoială că eră o femeie frumoasă, în carne și oase, o marchiză adevărată ce se culcase lângă

După vre-un tinerel care își întinde pe pânouri primele pe așternute pe pânză, după vre-un amator care sdrumică gândurile ori cărui vizitator când se uită la vre-o operă de-a lui — mai vine și câte un artist cu lucrări frumoase, pline de focul acela al artei, ce te mai face să uiți de gerul dep'afară.

Ce bine-i să te uiți la un peisaj vârat și câtă căldură îți năpădește în suflet, la vederea unei arșiți din miezul verii!

Iar vre-un nud frumos, vre-o apariție fantastică de baladă scornită de închipuirea unui pictor bun, te poartă într'o lume de basme, în lumea aceea a eternelor vise primăvăratice.

Acum mai vine și muzica cu farmecile ei și te prinde și mai mult în acest obor fantastic ce te face să uiți tot, să trăiești într'o lume ideală, ca aceea ce o simți în paginile clasicilor.

„Simfonicele“ din ce în ce mai bune, ale „Orchestrai ministeriale“ au intrat atât de mult în gustul lumii noastre luminate, că mulți nu se mai pot lipsi de ele.

E firesc deci ca o mișcare muzicală tot mai puternică, tot mai accentuată să fie caracteristică capitalei noastre, plină de zăpadă și acoperită de negurile nepătrunse ale unor nopți atât de lungi.

N. Pora.

CRONICĂ EXTERNĂ.

Trebuie să mai dureze tratatul dela Berlin?

Nu de azi se pune întrebarea aceasta, ci de câțiva ani, și nu numai în afară de Tripla alianță, ci chiar și în sânul ei.

Astfel încă din 1902 contele Goluchowski, fost ministru de externe austro-ungar, a recunoscut-o într'un discurs public, că Tripla alianță numai stă pe bazele ei de odinioară, din cauza Italiei care nu figurează în această alianță decât ca să... nu intre în război cu Austro-Ungaria. O slăbire a Triplei alianțe însă e în același timp și o atingere a bazelor tratatului dela Berlin, în care își are ea rațiunea sa morală.

O slăbire a Triplei alianțe mai sunt și transformările ce se operează în interiorul monarhiei habsburgice, din cauza pretențiilor maghiarilor de a avea un stat independent, ale cărui interese apoi nu vor mai fi identice cu ale Austriei.

Toate acestea împreună cu evenimentele din toamna anului trecut petrecute în Balcani

au pus în joc durata tratatului dela Berlin, și fac necesară transformarea lui.

Cunoscutul propagandist al ideii de rezolvare a tuturor conflictelor pe calea tribunalelor arbitrale, Leonard Courtney, azi devenit lordul Courtney of Penith, a publicat în „Times“ o scrisoare remarcabilă, în care ti judecă aspru pe toți aceia cari se ridică în contra Austro-Ungariei pentru că aceasta, anexându-și cele două provincii turcești... a rupt tratatul dela Berlin. Eh! și? se întreabă nobilul lord. Ce? Este oare acest tratat în adevăr de o atât de mare importanță pentru civilizațiune, încât nerespectarea lui să însemneze o crimă precum pretind unii? Lordul Courtney of Penith neagă că acest tratat ar mai fi azi necesar. De altmintearea nici cei cari au prezidat la înjghebară a celui tratat nu s'au așteptat să dureze mai mult de o generațiune. E în ordinea lucrurilor ca tratatele să dureze până corespund unei neceșități, și când se modifică o situațiune politică să se modifice și ele. Așa se va întâmpla și cu tratatul dela Berlin.

Păcate Noi.

Cugetători mari, nu pot fi decât acei Impărați ai vorbei cari își vor așeză rândurile supușilor lor în linie de vecinică pace și lumină.

O conștiință tulbure, e mai mult decât o conștiință sălcie.

Unde vezi flori veștede, cruci ridicate și spânzurători în aer, — pleacă-ți fruntea. Krist a fost cel mai mare „tălhar“ al vremii lui...

Trei lucruri sunt mai searbede decât celelalte: cărciumarii înțelepți, criticii mediocri și femeia care spune vecinic: „sunt cinstită!“

Scutecile naturii, nu încălzesc decât pe cei cu... gândurile legate.

Cum se vor putea împacă creditorii cu sistemul nenorocit al ratelor?! E urit și să trăiești și să mori în rate.

Popoarele se'nfrătesc prin obiceiuri și inimile prin dureri.

Nimic nu se plătește mai bine ca vorbele! De-aceea: atâta bogăție pământească.

Venise însoțit de un ucenic tapiter, cu clește și cu o scărnică.

Mă priviă cu dispreț și înverșunare, ceea ce dovediă că știă tot. Trebuie să fie nebună marchiza asta de T..., auzi să se uite la un mucos ca ăsta, scrâșniă unchiu-meu printre dinți; se legătuse c'o să se cumintească.

Ioane dă jos covorul ăla, împătură-l și sue-l în pod.

Fiece vorbă a lui mă izbiă ca niște împunșături de pumnal.

Ion făcu sul pe iubita mea Omphala, sau marchiza de T... și duse legătura în pod. Nu-mi mai putui stăpâni lacrimile.

A doua zi unchiu-meu mă urcă în diligența ce duce la B... și mă trimese pescheș la părinți acasă, dar eu nu le spusei un cuvânt din ce pățisem.

Unchiu-meu murî; casa și lucrurile le vândură, desigur că vândură și covorul cu bulendrele celelalte.

Acum câtăva vreme căutând în prăvălia unui neguțător de vechituri după alte lucruri, mă împedeci de un sul gros, prăfuit și plin de pânze de paiangeni.

— „Ce-i aici întrebai pe negustor.

— Este un covor rococo, ce înfățișează dragostile doamnei Omphala cu domnul Hercule, cusut numai în mătase și tare bine păstrat. Cum-

mine. Biet școlar de șaptesprezece ani! Eră ceva de tot amețitor și-mi perdui capul. Ce-o să se mai întâmple nu știam, dar, așa, nedeslușit, presimțeam că urmările nu puteau fi pe placul marchizului.

„Dar domnul Marchiz, ce-o să spună de acolo din părete?“

Blana de leu lunecase pe scânduri și pantofii cei de mătase liliachie zăceau alături cu ghetele mele.

„N'are ce spune, îmi răspunse marchiza răsând din toată inima. Ce? vede ceva? Apoi, chiar și de ar vedea, el e soțul cel mai filosof și cel mai netemut; e deprins. Mă iubești tu mult copilule?“

— Da, mult, mult...“

Mijia de ziuă, iubita mea o tulli.

Ziua mi se păru lungă de nu se mai isprăvia. În sfârșit se făcu seară. Lucrurile se petrecură ca și în ajun. Noaptea dintâi trebuie să fi fost însă geloasă de a doua noapte. Marchiza se făcea mai drăgăstoasă încă. Strengărirăm astfel o vreme îndelungată. Cum nu durmiam de fel noaptea, peste zi eram somnoros și obosit, treabă care nu scapă din vedere unchiu-meu și nu-i prea plăc.

Bănuind ceva, de bunăseamă că ascultase pe la ușe și auzise tot, într'o bună dimineață tăbări în odaie la mine așa de pe neașteptate încât Antoaneta abia de avu vreme să se avante la locul ei.

In iubire și 'n apă, cu cât te scobori mai mult, cu atât sunt mai adânci.

Mulțimea pricepe puțin și mai puțin înțelege. Din neînțelegere nasc cele mai înfierbântate dorinți. Marea e vecinic alimentată de ape... Și cine strigă și cine dorește mai mult?

Dacă cineva are astăzi nevoie de mască, ferească-se de-a face ca Ulysse: Argos și Eurycleia, vor fi întâi lui vânzătorii.

Peste corpul virginelor moarte, Indienele din Bengal, ca un semn al virtuții nenorocite, dau totdeauna drumul paserilor din colivii. Corpul altor femei moarte, tot pe aceste indiene, nu le îngândurează niciodată.

Să fie oare un păcat în a nu fi virgină? Atunci natura e cea mai împăcătoșită creatură!

Coniacul și unele femei, numai ne tulbură. Dacă n'am mai bea vin și dacă n'am mai vedea alte femei, desigur, viața ar apărea totdeauna neisprăvită, zadarnică...

Mulți cred că și talentele sunt „în familie“, — ca și nebunia și ca și alte boli hereditare.

Demetru Marcu.

SCRISORI DIN BUCUREȘTI.

Salvare miraculoasă.

Publicistul Eugen Porn, care vine tocmai din Messina, povestește lucruri îngrozitoare de p'acolo: case prăbușite, oameni striviți, îngropați de vii...

Ca trimis special al ziarului „Adevărul“, amicul Porn a putut pătrunde, împreună cu autoritățile și alți ziariști, în orașul dărâmat.

Soldatii desgropau cadavre, ridicau bărnele, săpau în cărămizile zdrobite și nu arareori, au găsit în câte o pivniță sau în vre-o odaie nedărâmată, oameni vii, familii întregi chiar.

Dar, cea mai interesantă salvare este cea făcută cu ajutorul prietenului nostru.

Intr'o zi, Eugen Porn mănca macaroane, cocoțat pe o movilă de ruine. Deodată, o casă de peste drum se prăbuși cu șgomot. Porn alergă într'acolo, lăsându-și oala cu macaroane pe niște cărămizi. Până să se întoarcă, macaroanele pieriseră pe jumătate. Amicul nostru privi împrejur,

părâmi-l pentru odaia dumnitale de lucru; pentru dumnitatea nu-l dau scump*.

La numele Omphalei tot sângele mi se adună la inimă.

— „Ia desfă-l să văd, ziseiui abia putând să rostesc cuvintele, cu glasul întretăiat, ca prins de friguri“.

Eră dânsa. Mi se păru că gura-i imi zimbește drăgăstos, că ochiul i se aprinde întâlnindu-mi vederile.

„Cât ceri?“

— Păi... mai jos de patru sute de franci, nu l'aș putea da.

— N'am atâta asupra-mi. Mă duc să aduc, peste un ceas mă întorc.

Mă înapoiai cu banii, covorul pierise. In lipsa mea îl scumpise un englez, dăduse șase sute și-l și ridicase.

La urma urmei poate că e mai bine că s'a întâmplat așa și că mi-a rămas neatinsă această dulce aducere aminte. Se zice că nu trebuie să ne mai întoarcem la dragostile dintâi nici să mai mirosim trandafirul ce ne-a îmbătat în ajun.

Și apoi nu mai sunt nici destul de tânăr, nici băiat destul de frumos, ca să mai coboare covoarele din pârte de dragul meu.

Caton Theodorian.

doar o vedeă vr'un om sau vr'un câine. Nimic. Macaroanele par'că le măncașe vântul. Când să se mire mai mult, văzù că dintre cărămizi răsar o mână, care se vâra binișor în oală și iese de-acolo plină cu macaroane. Emoționat, speriat, înduișat până la lacrimi, Porn alergă la posturile de salvare și se întoarse cu o echipă de soldați. Intr'un sfert de ceas, ruinele fură găurite și o familie întreagă fù desgropată: tatăl citea o gazetă, la lumina lămpii, mama împletea la ciorap, iar copiii își învățau lecțiile. Din fericire, n'a înebunit nici unul.

O binefacere.

Azi am făcut un bine. Sunt mulțumit ce e drept, n'am fericit o familie de sărmani, care să-mi fie veșnic recunoscătoare, n'am scăpat pe nimeni dela înec, nici nu l-am convins pe Emil Isac să nu mai scrie.

Am căzut, — iată binefacerea. Să vă povestesc cum:

Un domn, foarte elegant, trecea la brațul unei cucoane.

Deodată, șușonul i-se frecă de-o bucățică de lunecuş și domnul ridică picioarele în aer, ca să vie cu spatele la pământ. Cucoana negreșit, se speriasse, și o luase la fugă după jobenul domnului. Un alt domn se grăbi să sară în ajutor, întinzându-i o mână, cel căzut se ridicase, își ștergea paltonul cu cotul și privea'n pământ. Câțiva trecători, cari petrec mult la asemenea ocazii, se adunaseră pe trotuarul din față și priveau ironic pe cel care căzuse. Domnul se jenă grozav.

...Și aici, intervine binefacerea mea: ca să-i micșorez penibilul situației, ca să distrag pe privitori, ridicai și eu piciorul, ca să viu cu spatele la pământ. Negreșit, toate privirile se țintiră asupra mea și domnul scăpă de teribilele săgeți ale compătămirei ironice...

Morala:

In viață se întâmplă multe bucurii, dar e o lege fatală care face ca suferințele să aibă numărul cel mai mare. Când vezi pe altul că suferă tot ca tine, parcă ți se mai micșorează durerea. Așa e: împărțându-ne suferințele, le împărțim. Odată, se făcuse un târg. Să zicem expoziția cea mare, din 1906. Mulți negustori, cari nădăjduiau să se îmbogățească cu acest prilej, își închiriaseră locuri cu prețuri foarte scumpe. Afacerile însă n'au mers. Știți care eră consolarea generală? — Am pierdut eu, dar a pierdut și vecinul...“

Așa și cu domnul. Pe el, îl ușurase mult compătămirea mea. O simțeam aceasta după mine, care eram fericit că n'am căzut numai eu, — ci și domnul cu joben.

Baluri mascate.

Balul mascat al ziariștilor, a deschis seria.

La Teatrul Național, în lumina bogată a perelor de foc, sub revărsările de raze strălucitoare, vor scânteia pietrele scumpe și ochii frumoși, din găurile măștilor de mătase. Costume din toate epocile, aci de faraon egiptean, aci de poet elen, aci de general roman, aci de călugăr, — se vor încrucișa cu „măștile“ îmbrăcate în rochii de țarină, de dansatoare spaniolă și de clown. Cele mai frumoase femei din București, dela soția de ministru, până la curtezana blondă, se vor amesteca în vârtejul atâtor chipuri ciudate și-și vor uita, pentru o noapte, rolul lor din societatea capricioasă.

...Mi-am făcut și eu un costum, pentru balul Tinerimei artistice: antart grec, cu fustanelă și opinci. Dacăr fi în București și bunul meu prieten Petru Șpan, i-aș face rost de costumul patriarhului din Ierusalim. Ce mândri am trece noi amândoi, braț la braț!

Primul succes.

Citesc prin ziare că lăutarul Dumitru Fărâmiță și-a înjunghiat copila cea mai mare, Constanța.

„Am să mă duc la pușcărie, a spus profetic țiganul, dar fapta mea vreau să rămâie o pildă pentru fetele cari își vor necinsti casa, de aci înainte“...

...Negreșit morala aceasta inchișitorială n'o să-l scape de temniță pe Fărâmiță... E treaba juraților. Am relevat această crimă dintr'un sentiment foarte egoist: Dumitru Fărâmiță e cel dintâi om care mi-a profeșit o carieră literară strălucită...

...Sunt vr'o zece ani de-atunci. Învățam la școala Silivestru carte românească, după ce învățasem pe dinafară „Eliada“ în școlile grecești dela poalele Pindului.

Pe strada Silivestru, ședeă o țigancă florăreasă, Alexandrina, cu câțiva copii. La două trei zile ea mă pândea în drumul spre școală și mă chema acasă la ea. Imi dădea flori și desușt pernă, scotea o coală de hârtie și mă puneă să-i scriu lui Dumitru. Dumitru, ucigașul de azi, eră dus la Rusciuc, să câștige bani cu lăutăria. Ii scriam pagini întregi: il muștram de ce nu mai vine acasă, de ce nu mai scrie, de ce nu mai trimite bani. „Copiii tăi, mă Dumitru au ajuns pe drumuri. Petrică se scaldă în Tei, și-o să se înec. Degiaba-l desbrac și-l ung cu miere și-l leg la soare să-l lingă muștele. Pe Costanța trebuie s'o înscriu la școală. Anicuța a spart o oală a popii; Petruța e bolnavă săraca. Eu cu florile nu pot să răsbesc. A ta, Alexandrina cu copii“...

Cam de-astea i-am scris eu, trei luni de-a rândul, lui Dumitru Fărâmiță. Scrisoarea cea din urmă se vede că l-a înduișat, fiindcă a și venit acasă. Cel dintâi lucru, a fost să trimeată după „scriitor“. M'a așezat lângă el, pe pat, a scos din buzunar teancul de scrisori și m'a pus să i-le citesc iar. La fiecare pagină plângea. Când le-am isprăvit pe toate de citit, mi-a întins, cu un gest magnific, cinci parale:

— Bravo, băiete!

Și m'a pupat pe frunte: a fost întâia sărutare a muzelor.

19 Ianuarie.

E. Victor.

ȘTIRI.

Conferințele și seratele Asociațiunii. Duminecă în 7 Februarie n. a. c., din cauze neprevăzute, se sistează seratele din sala festivă a Asociațiunii. Dumineca următoare, în 14 Februarie n. a. c. va avea loc la orele 6 seara o serată muzicală cu program variat și interesant.

— Din partea mai multor locuitori ai comunei mărginașe Rodu, primim o plângere care nu poate decât să indigneze lumea cinstită.

In plângere se spune că forurile competente ale consistorului din Sibiu, au anulat alegerea de preot, făcută cu unanimitatea voturilor locuitorilor din acea comună, în persoana d-lui C. Ghișe, teolog absolvent.

Un comitet compus din d-nii: Ermil Borcea, ca președinte, Dr. Tib. Brediceanu și Dr. L. Borcea, ca vicepreședinti și Dr. V. Ghișe, ca secretar, — aranjază pentru elita română din localitate, un trumos Bal-Mascăt în sala „Unicum“ pentru seara de 5/18 Februarie curent. Se prevede o serată strălucită.

— Conferința părintelui Gh. Tulbure, „despre Șaguna“, ținută Duminecă la „Asociațiune“, — a plăcut mult prin originalitatea și verva expunerii.

— Executanții cari s'au distins mai mult la ultima serată literară ținută în sala „Reuniunii sodalilor români“ din localitate, au fost: d-na Eugenia Tordășanu, care a cetit în mod ideal „Dragoste învrăjbită“ de G. Coșbuc; d-ra Marioara Avrigean, prin vocea d-sale plăcută și d-nii Ioan Stanciu, Pop și L. Neagu, prin precizia cu care și-au executat părțile d-lor din program.

Groznicul cutremur din Romara. — Un sat distrus. După știrile aduse de către indigenii din Tetuan, satul Romara a fost distrus de un cutremur de pământ. Locuitorii satului deșteptați din somn au alergat afară din colibile lor, cerând mila lui Allah supărat în urma faptelor necredincioșilor.

Atunci coasta muntelui pe care se găsește satul se prăbuși în fundul văii. Se crede că toți locuitorii satului au fost omorâți. Nu se cunoaște numărul victimelor“.

Alte sguduituri la Messina. Aseară pe la 10, o puternică sguduitură a fost simțită aci dărâmand câteva ziduri. Mai multe alte sguduituri s'au produs în timpul nopții. Se lucrează la dărâmarea zidurilor care amenință să cadă.

Furtună pe oceanul Atlantic. O puternică furtună bântue pe oceanul Atlantic. Un vapor de pasageri al cărui nume nu se cunoaște s'a scufundat. E probabil că toți pasagerii au pierit în valuri.

Eleonora Duse la Viena. Eleonora Duse și-a început reprezentațiile la „Teater an der Wien“ cu drama lui Ibsen „Johan Gabriel“.

Sala teatrului eră tixită de un public entuziasmat de jocul minunat al celebrei artiste.

Junii-Turci amenință că vor relua Rumelia Orientală. „Surai-Umet“, organul tinerilor-turci din Constantinopol, spune între altele că: în cazul când Bulgarii nu vor da 28 milioane lire turcești, atunci Poarta va fi nevoită să le declare război și să le reia Rumelia Orientală.

Femei advocați. Ministerul Justiției, în Bavaria, a dat voie femeilor să se înscrie între advocați.

Pe dată s'au înscris cincizeci cari aveau doctoratul în științele juridice.

Rebeliunea soldaților turci pentru neplătirea soldei. În urma răscoalei soldaților din Yemera pentru că guvernul nu le plătise încă solda, s'au întâmplat și alte rebeliuni în mai multe părți ale Imperiului.

Curțile marțiale au luat măsuri energice, ca să nu se reînnoiască asemenea cazuri, care introduc anarhia în armată.

Pretutindeni se simte lipsa de bani și această armată flămândă și fanatică așteaptă un război ca să scape de mizerie, trăind din pradă.

Atentat împotriva sultanului Hafid. — Agresorul omorât în bătăi. „Agentia Havas“ vestește, dar sub rezervă, că ieri la Fez, pe când Sultanul Hafid vorbea cu un ofițer al misiunii franceze, un hamal a sărit asupra lor cu un cuțit în mână. Arestat la moment și desarmat, hamalul a declarat că voia să omoare pe creștinul, arătând ofițerul francez. Agresorul a fost bătut până când a murit.

Soldați turci răniți la graniță. După ziarul „Vecerna Posta“, alaltăieri doi soldați turci trecând granița au fost înzadar chemați de către postul bulgar; dâșii au fost apoi răniți cu focuri de pușcă. Cu toate acestea atitudinea trupelor dela frontieră urmează a fi corectă.

Marea catastrofă la Canton, 500 morți. Ziarele din Paris anunță că renumita flotă de gondole de flori din Canton a ars.

Se zice că au pierit 500 de persoane în această catastrofă.

Grecia va comandă vase de război. O comisiune parlamentară a hotărât că, față de scăderea de prețuri în șantierele navale din Europa provenită din cauza crizei, guvernul grec să comande un număr de vase de război.

Sinuciderea cameristei dnei Puccini. A produs la Milano o mare senzație sinuciderea cameristei doamnei Puccini.

Aceasta, o tinăra de bună familie, anume: Manfredi, a fost învinuită de dna Puccini că întreține relațiuni intime cu compozitorul.

A fost o altercație între Puccini și soția sa în urma căreia camerista s'a otrăvit.

Mama nenorocitei victime a intentat proces de calomnie dnei Puccini.

Nenorocire pe fluviul Adda. O barcă cu 19 persoane între care 17 femei traversă fluviul Adda lângă Calolzio când barca s'a răsturnat. Toate cele 19 persoane s'au înecat.

Consulat român la Fiume. În ședința de ieri a Camerei de comerț din Fiume s'a cetit o scrisoare prin care 25 comercianți cer să se înființeze aci un consulat român.

Camera a luat cunoștință de aceasta și va raportă ministrului de comerț.

Sârbii vor să arunce în aer orașul Agram. Grabojewic, un auditor al școalei superioare veterinare a vândut într'o farmacie din Konstajnica în absența farmacistului întreaga cantitate de chlorcalcid, cam vre-o 1000 grame. O parte a predat-o unui student sârb.

Când farmacistul a observat de aceasta a denunțat cazul parchetului. Făptuitorul a fost arestat și a mărturisit, că studentul i-a comunicat că dânsul și complicii lui ar avea în munții dela hotarele Bosniei 200 kgr. explosive cu care Sârbia vrea să arunce în aer piața Markus și palatul de agricultură din Agram.

Bulgaria așteaptă dela Turcia un răspuns decisiv, almintrelea amenință cu războiul. În sferele diplomatice din Petersburg se anunță că Bulgaria a făcut cunoscut guvernului rus hotărârea sa, de a nu mai lăsa pe Turci să intarzie cu răspunsul decisiv. Guvernul rus a promis că va interveni de urgență pe lângă guvernul turc.

Ciocniri sângeroase între sârbi și arnăuți. Se anunță din Berane că arnăuții au atacat două sate sârbești și le-au dat foc. Armata turcească a intervenit spre a restabili ordinea.

Au fost luate cu asalt două sate arnăuțești și prefăcute în cenușe.

Bande de muntenegreni n'au năvălit în Sandjak.

Conflictul turco-bulgar și regele Eduard. În timpul unui prânz la castelul regelui Eduard din Windsor, consulul ture din Londra a comunicat regelui conținutul unei telegrame, primită dela guvernul său, prin care se spune că între Turcia și Bulgaria se va stabili o înțelegere deoarece izbucnirea unui război în Balcani ar amenința pacea lumii.

Turcia plănuește o demonstrație navală contra Bulgariei. După cum se comunică din Salonic Turcia plănuește să facă o demonstrație navală contra porturilor bulgare Varna și Burgas de pe Marea Neagră.

Revolta Albanezilor. Se telegrafiază din Monastir că albanezii din ținutul Gori sunt în plină revoluție. Albanezii răsculați au năvălit asupra oficiilor publice, ucizând sau izgonind pe funcționarii turci. S'au trimes trupe la Gori pentru potolirea răscoalei.

O propunere. Directorul unui mare ziar din Paris, ar avea — se zice — intenția să propue primului ministru al Franței, Clémenceau, direcția jurnalului său.

Aceasta bine înțeles, în cazul căderii guvernului. Leafa actualului prim-ministru francez ar egală pe aceea a președintelui Roosevelt.

Mulțumită.

Urmând înălțătoarea mișcare din întreaga monarhie, bravii sălișteni, consătenii mei, la inițiativa doamnei Maria P. Comșa, au colectat suma de 200 cor. pentru compania mea, care de prezent se află la frontiera montenegrină.

În urma acestui generos dar au putut soldații mei să petreacă sf. sărbători în veselie, fericiți că cei de-acasă nu i-au dat uitării.

Nefiind în stare a mulțumi la toți și toate cari au contribuit la fapta aceasta nobilă, îi rog să binevoiască a primi pe calea aceasta în numele meu și în numele companiei mele, călduroase mulțumite.

Trăiască săliștenii! Trăiască d-na Comșa!

Demetru Florian,

Căp. Com. al comp. 6 din reg. de inf. Nr. 64.

Proprietar-editor: OCTAVIAN GOGA.
Red. responsabil: DEMETRU MARCU.

Correspondent

tână, pentru limba română-maghiară având și cunoștința limbii germane, eventual practicant cu salariu, se caută pentru un birou mai mare.

Ofertele să se înainteze la Administrația „Țării noastre“.

3-3

„GEOGEANA“

instituit de credit și economii, societate pe acții
— în Geoagiu (Algyógy). —

Primește depuneri spre fructificare:

Cu 4½%, dacă anunțul e scurt. Intrucât permite starea cassei, aceste se replătesc și fără anunț.

Cu 5%, dacă sumele sunt cel puțin de 500 cor. și termenul de anunț 15 zile.

Cu 5½%, dacă se depun sume de 1000-2000 cor. cel puțin pe 1 an, cu anunț statutar.

Sune mai mari, după învoeli speciale.

Depuneri de ale corporațiilor culturale se retribuesc cu 6%.

Darea de interese o plătește institutul.

Interesele se capitalizează de două ori pe an: în 30 Iunie și 31 Decembrie.

Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă, ori prin mandate de cec. De asemenea punem la dispoziția celor doritori casete de economizare.

4-12

Direcțiunea.

„Cassa de păstrare în Mercurea“

— societate pe acțiuni. —

Primește depuneri spre fructificare cu interese de 4½%, dela Cor. 1000— în sus pe lângă anunț de 180 zile cu interese de 5%, iar dela suma de Cor. 10,000 în sus cu anunț de 360 zile cu interese de 5½%.

Interesele după depuneri se capitalizează de 2 ori pe an, și anume la 30 Iunie și 31 Decembrie st. n.

Darea de interese o plătește institutul separat.

Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă.

Acoardă **imprumuturi** pe cambii; cambii cu acoperire ipotecară; obligațiuni cu caventați; pe ipotecă; credite de cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau hârtii de valoare (acții dela bănci și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 6½%—8%, fără nici o proviziune.

7-20

Direcțiunea.